Županijsko izvješće: Dubrovačko-neretvanska županija

Godina provedbe: 2022

Broj održanih sastanaka: 4
Broj usvojenih programa: 12

Provedeni programi
Studentsko savjetovalište, Savjetovalište za probleme uzrokovane alkoholom, Škola nepušenja, Mirno rješavanje sukoba, Živjeti zdravo, Akohol, ne hvala!, Istina i laž o alkoholu, Marihuana, opasnost i posljedice, Radionice prevencije ovisnosti o duhanu i duhanskim proizvodima, Trening životnih vještina, Trening životnih vještina za adolescente, Kako prepoznati konzumaciju sredstava ovinosti.

Provedene ostale aktivnosti
Mentalno zdravlje djece školske dobi - zahtjevi i pritsci roditelja, Radionice prevencije kockanja, Mentalno zdravlje žena, Nasilje u mladenačkim vezama, Utjecaj elektroničkih medija na razvoj i zdravlje djece, Psihološke zapreke duhovnog rasta, Što način komunikacije govori o nama, obilježavanje važnijih datuma tematski vezanih uz djelokrug rada i aktivnosti Odjela za mentalno zdravlje.

Usvojeni dokumenti
Izvješće Odjela za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko - neretvanske županije

Problemi u radu
Nedovoljna umreženost te disperzija različitih programa s nepoznatim evaluacijskim ishodima;

Oblici suradnje i slično
Zastupljeni su oblici suradnje.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu
Unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim tijelima i institucijama na županijskoj i lokalnoj razini, osigurati provedbu programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga i drugih sredstava ovisnosti na županijskoj razini, te osigurati integrirani pristup ovoj problematici, a u svrhu učinkovite i kontinuirane provedbe svih mjera iz Nacionalne strategije i županijskog Akcijskog plana za suzbijanje zlouporabe opojnih droga.
Poticati sustavnu i učinkovitiju provedbu preventivnih programa za djecu i mlade s naglaskom na razvijanje osobnih, socijalnih i drugih životnih vještina i promicanje zdravih stilova života, provoditi medijske i druge edukativno-promotivne akcije.
Osnažiti ulogu obitelji u prevenciji svih oblika ovisnosti, razviti osjećaj pripadnosti i odgovornosti njenih članova u stvaranju kvalitetnih odnosa unutar obitelji.
Zaštititi zdravu populaciju djece i mladih, prepoznati i što ranije otkriti učenike s rizičnim ponašanjem, pružiti stručnu pomoć učenicima s rizičnim ponašanjima.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)
Iz proračuna županije: 198.000,00
Iz proračuna gradova:
Sveukupno:

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije
Socijalne ustanove: Socijalne ustanove za 2022. godinu:

Centar za socijalnu skrb Dubrovnik, Odjel Obiteljski centar,
Centar za socijalnu skrb Korčula,
Centar za socijalnu skrb Metković,
Centar za socijalnu skrb Ploče.

Zdravstvene ustanove: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko - neretvanske županije
Nevladine organizacije: Nevladine organizacije: KLA Dubrovnik, Zajednica Pape Ivana XXIII, Zlatni zmaj, Obiteljsko savjetovalište Dubrovačke biskupije

Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 171
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 166
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 0
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 5
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 5

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 211 od toga 205 za opijate

Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije
CZSS i Odjel za mentalno zdravlje ZJZDNŽ surađivali su u sklopu izrečenih mjera PBIN (pojačene brige i nadzora) i mjere Stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djeci, bilo da je riječ o roditeljima koji se liječe od ovisnosti o opojnim drogama, bilo o maloljetnicima s evidentiranim poremećajima u ponašanju. Također je provođena mjera Upozorenja (pismenu ili usmenu po preporuci djelatnika Centra) obiteljsko pravne zaštite. U sklopu te suradnje djelatnici Odjela pružali su tijekom cijele godine usluge savjetovanja korisnicima CZSS-a kojima je bila potrebna stručna pomoć i podrška zbog poremećaja u obiteljskim odnosima ili procesa razvoda braka.
Suradnja sa DO i ostalim sudovima temeljila se na provođenju siguronosne mjere obaveznog liječenja osuđenika i nadzora nad provođenjem uvjetnog otpusta uz permanentnu suradnju s Probacijskim uredom u Dubrovniku.
Tijekom 2022. g. djelatnici Odjela za mentalno zdravlje napisali su ukupno 43 izvješća navedenim ustanovama na području županije.
Od NVO surađivali su s Udrugom za mlade Maro i Baro. Udruga vodi Savjetovalište za mlade.
Savjetovalište radi 4 sata tjedno, otvoreno je za sve mlade, a vodi ga prof. psihologije koja je inače zaposlena u srednjoj školi. Učenike koji pokazuju rizična ponašanja poput konzumiranja sredstava ovisnosti ili ponašajnih ovisnosti, upućuju se u Odjel za mentalno zdravlje. Savjetovalište ujedno prema potrebi pruža i psihološku podršku/superviziju svim volonterima koji su okupljeni u Centru za mlade. Ovaj vid podrške posebno se pokazao potrebnim ove godine zbog situacije uzrokovane COVID- 19 virusom i potresa u Banovini (dio volontera je bio vrlo aktivno uključen u humanitarnim aktivnostima). Sastanci su se održavali jednom mjesečno u trajanju od 2 sata, po potrebi i dulje, (ukupno 10 susreta godišnje, a po potrebi i više). Vodili su ih voditelj savjetovališta udruge i djelatnik Odjela za mentalno zdravlje.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu
U 2021. godini zbog zlouporabe droga liječena je ukupno 171 osoba. Zbog opijatske ovisnosti 164, a 7 osoba zbog konzumiranja neopijata. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 0,6 % (jedna osoba).
U 2022. godini, u odnosu na prethodnu godinu, imamo jednog registriranog opijatskog ovisnika više. Od ukupnog broja liječenih osoba, novoliječeni čine udio od 2,9 % (pet osoba).U 2022. godini preminulo je pet ovisnika, a prvi put na liječenje javilo se pet neopijatski ovisnika.
Ovisnost o opijatima zahtijeva dugotrajni tretman i skrb, zadržavanje opijatskih ovisnika u sustavu zdravstva ukazuje da je liječenje djelotvorno i da heroinski ovisnici nisu prepušteni ulici i kriminalnom miljeu. Na ukupno postupno

smanjivanje heroinske ovisnosti ukazuje i sve manji broj novih heroinskih ovisnika koji se godišnje po prvi put javljaju na liječenje na nivou Republike Hrvatske pa tako i u našoj županiji.

U 2022. godini u Odjelu se liječilo 8 osoba s poremećajima navika i impulsa, patoloških kockara te dva člana njihovih obitelji, a u 2021. njih 11 potražilo je pomoć zbog problema s kockanjem.

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije

Tijekom 2022. godine nastavljen je i rad Studentskog savjetovališta u koje se javilo 17 studenata.

Voditeljica Odjela za mentalno zdravlje održala je predavanje na temu „Psihološke zapreke duhovnog rasta“. Na predavanju je sudjelovalo 98 osoba.

Osobama koje su završile program Škole nepušenja kroz siječanj, veljaču i ožujak 2022. pružena je pomoć i podrška u uspostavi daljnje apstinencije kroz grupni rad.

U suradnji s Udrugom DEŠA i Centrom za socijalnu skrb Dubrovnik djelatnica Odjela održala je predavanje na okruglom stolu „Mentalno zdravlje žena“. Sudjelovalo je 28 osoba raznih struka koje sudjeluju u radu sa žrtvama i počiniteljima nasilja u obitelji.

U organizaciji Dubrovačke biskupije voditeljica Odjela je održala predavanje na temu „Što način komunikacije govori o nama“. Predavanje je bilo namijenjeno svećenicima. Njih 45 sudjelovalo je na predavanju.

Djelatnica Odjela za mentalno zdravlje na Korčuli održala je 12 radionica s učenicima prvog razreda OŠ Blato i OŠ Korčula na temu „Mirno rješavanje sukoba“. Cilj radionica bio je osvijestiti djecu o međusobnim različitostima i sličnostima, podučiti ih da preispitaju vlastitu ulogu u sukobu te im pomoći pri razvijanju tolerancije i međusobnog razumijevanja. Na radionicama je sudjelovalo ukupno 106 djece.

Djelatnice Odjela za mentalno zdravlje nastavile su s programom Emocionalnog opismenjavanja djece za učenike 5. i 6. razreda OŠ Blato, OŠ Smokvica te OŠ Antuna Masle Orašac. Održana je 21 radionica na kojima je sudjelovalo ukupno 160 učenika. Cilj radionica je naučiti opažati promjene u intenzitetima vlastitog raspoloženja i emocija, razumjeti da svatko ima pravo na svoje osjećaje, dijeliti i komunicirati svoje misli i osjećaje s vršnjacima, roditeljima, na koji način izabrati primjerene emocionalno/ponašajne odgovore u razrješavanju socijalnih teškoća i konflikata te kako graditi odnose s drugima.

U Pomorskoj i tehničkoj školi Dubrovnik s učenicima 4. razreda održana je radionica s temom „Nasilje u mladenačkim vezama“. Cilj radionice je educirati učenike o nasilju i vrstama nasilja s naglaskom na nasilje u mladenačkim vezama što najčešće ostaje neprepoznato. Na radionici je sudjelovalo 11 maturanta. Ostalim maturantima radionica je organizirana prošle godine.

Na Sveučilištu u Dubrovniku djelatnica Odjela održala je dva predavanja za studente na temu mentalnog zdravlja. Na predavanju je sudjelovalo 39 studenata prve godine studija.

U OŠ Antuna Masle djelatnica Odjela održala je roditeljske sastanke sa roditeljima učenika od prvog do osmog razreda na temu „Mentalno zdravlje djece školske dobi – zahtjevi i pritisci roditelja“. Na sastancima je sudjelovalo 130 roditelja.

U sklopu projekta Živjeti zdravo djelatnice Odjela zajedno s liječnicom školske medicine održale su tri trodnevne edukacije na Korčuli, u Metkoviću i Dubrovniku Programa PoMoZi Da. Cilj je prenijeti djelatnicima škola znanja i vještine koje pruža ovaj program. On se pokazao iznimno važnim svim odraslima koji rade s djecom i mladima jer navedena znanja olakšavaju prepoznavanje problema mentalnog zdravlja, a usvajanje vještine psihološke prve pomoći može olakšati pristupanje i pružanje potrebne podrške učeniku s problemom te potaknuti na traženje stručne pomoći. Program se temelji na primjerima dobre prakse u svijetu i primjerima Svjetske zdravstvene organizacije te na rezultatima istraživanja zdravstvene pismenosti odgojno – obrazovnih djelatnika u području mentalnog zdravlja djece i mladih provedenoga 2017. godine. Programom su obuhvaćeni depresivno-anksiozni problemi kod djece i mladih te s njima povezani problemi samoozljeđivanja, razmišljanja o samoubojstvu, zlouporabe alkohola, gubitka i tugovanja. U edukacijama je sudjelovalo 56 djelatnika osnovnih škola. Program je predstavljen učiteljima i nastavnicima na Županijskom stručnom skupu nastavnika i učitelja naše županije.

U sklopu Tjedna mozga koji se obilježavao od 13. do 19. ožujka djelatnice Odjela za mentalno zdravlje održale su 13 radionica s predškolcima Dječjih vrtića Dubrovnik i učenicima prvih razreda OŠ Marin Getaldić , OŠ Antuna Masle Orašac i OŠ Blato. Upoznali smo predškolce i učenike s funkcijama mozga kroz slikovite primjere iz svakodnevnih aktivnosti te ih poučili na koji način mogu očuvati mozak. Na edukativnom modelu mozga mogli su vidjeti kako mozak ustvari izgleda. Poučeni su kratkim i zanimljivim vježbama za poboljšanje koncentracije, pamćenja i koordinacije tijela i uma.
Sudjelovalo je ukupno 165 učenika prvih razreda, te 107 predškolaca.

Na području prevencije pijenja alkohola među mladima na Korčuli djelatnica je održala 17 radionica s učenicima 7. i 8. razreda osnovnih škola u Korčuli, Blatu, Smokvici i Žrnovu pod nazivom „Alkohol, ne hvala!“ i „Istina i laž o alkoholu“. Sudjelovalo je 268 učenika, a cilj radionica je upoznavanje učenika sa štetnim utjecajem alkohola na mozak u razvoju.

U Pomorskoj školi Dubrovnik djelatnica Odjela je održala radionicu s učenicima prvog razreda pod nazivom „Marihuana, opasnost i posljedice“. Na radionici je sudjelovao 21 učenik.

U Obrtničkoj školi u Dubrovniku djelatnica Odjela održala je dvije radionice za učenike prvih razreda na temu kockanja. Na radionicama su sudjelovala 73 učenika.

U sklopu prevencije ovisnosti o duhanu i duhanskim proizvodima, djelatnica Odjela s otoka Korčule održala je pet radionica s učenicima šestog razreda u OŠ Blato i OŠ Korčula. Na radionicama su sudjelovala 103 učenika.

Obzirom na sve češće korištenje elektroničkih medija u ranoj dobi, liječnica školske medicine održala je predavanja na temu „Utjecaj elektroničkih medija na razvoj i zdravlje djece“ u organizaciji Dubrovačkih knjižnica. Na predavanjima je sudjelovala 70 knjižničara.

Trening životnih vještina je univerzalni preventivni program namijenjen prevenciji rizičnih ponašanja (pušenje, konzumacija alkohola, zlouporaba droga). Provodi se u školskom okruženju, a namijenjen je ukupnoj populaciji učenika od 3. do 7. razreda. Radi se o programu nove generacije temeljenom na znanosti čiji je cilj umanjiti rizične te ojačati zaštitne čimbenike u razvoju rizičnih ponašanja i nepovoljnih razvojnih ishoda.

Zbog njegove dokazane učinkovitosti te činjenice da je uz nove bihevioralne ovisnosti konzumiranje sredstava ovisnosti ponovo u uzlaznoj liniji, a sve su izraženije posljedice pandemije COVID-19 na mentalno zdravlje djece i mladih, pokrenuli smo implementaciju ovog programa u osnovne škole na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Liječnica školske medicine u Dubrovniku i Metkoviću održala je 7 edukativnih radionica i supervizija za učitelje učenika 6. razreda pod nazivom „Trening životnih vještina za adolescente“. Sudjelovalo je ukupno 260 nastavnika. Za

učitelje učenika 3. razreda održane su tri edukativne radionice i supervizije na kojima je sudjelovalo ukupno 76 učitelja.

U Mjesecu borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti djelatnica Odjela održala je predavanje za roditelje na temu mentalnog zdravlja djece s naglaskom na ovisnosti. Na roditeljskim sastancima sudjelovalo je 311 roditelja, a održali su se u OŠ Cavtat, OŠ Gruda, Pomorskoj školi Dubrovnik i Obrtničkoj školi Dubrovnik. Na istu temu, ali s učenicima OŠ Gruda, OŠ Cavtat te korisnicama đačkog doma Paula di Rosa, održane su radionice na kojima je sudjelovalo ukupno 211 učenika. Na otoku Korčuli održana su 3 roditeljska sastanka po nazivom „Kako prepoznati konzumaciju sredstava ovisnosti“. Sudjelovalo je 125 roditelja učenika prvih razreda SŠ Blato, SŠ Korčula i SŠ Vela Luka.

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije: 195.000,00
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 62
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 706
Broj zapljena: 730

Vrste zaplijenjenih droga

Raznovrsne su zaplijenjene droge – marihuana, kokain, amfetamini, heroin, hašiš, psihodelične gljive, kratom, METH, itd., ali ove su najprisutnije. Od strane PU Dubrovačko-neretvanske skrenuta je pozornost na sve veću prisutnost METH-a (ulični sleng je crystal-meth) – vrlo opasna droga, skuplja od kokaina, zasad se zatiče na području doline Neretve a dolazi iz susjedne BiH.